

1. Het dorp Loppersum. Uitsnede uit de kaart *Groningae et Omlandiae Dominus vulgo De Provincie van Stadt en Lande*, van Ludolf Tjarda van Starckenborgh en Nicolaas Visscher II, ca. 1685 (afdruk 1725). (Particuliere collectie).

Een ondergedoken familienaam: van Trijsbagh naar Triezenberg (Groningen)¹

Deze stamreeks – in principe een stamreeks, geen genealogie – stelde ik op, vór voor 2000, ten dienste van enkele Amerikaanse nazaten. Dat was lastig, zeker in het pre-AlleGroningers tijdperk, omdat opvallend veel dopen niet te vinden waren (en ook nu nog niet te vinden zijn). Het waren bovendien veelvoorkomende namen en ik kwam toentertijd niet verder terug dan een huwelijk in 1743. Dat betrof schoenmakers uit het Groningse dorp Loppersum.

De familienaam – pas na 1811 aanwijsbaar – kon ik toen niet ‘plaatsen’. Hij kwam in vele gedaanten voor: Triesbergh en Triesbergen, Triessenberg, en zelfs Triesebach en Trijsebag (waarbij de ‘ij’ wel een ie-klank zal vertegenwoordigen). Toen ik, misschien wel dertig jaar later, het dossier weer eens oppakte signaleerde ik op de AlleGroningers-site een soldaat (dienende onder ‘capt. Ewssum’) met name Frans Trijsbagh. Dat was in 1676, bijna anderhalve eeuw eerder dan de Triezenberg-vermeldingen van na 1811. Hij trouwde toen in de stad Groningen met Jantien Harms, van ‘t Zandt (ook een Gronings dorp, niet al te ver van Loppersum) en uit dit huwelijk vond ik geen kinderen, ook niet onder patroniem. Maar stel nu eens dat ze niettemin een zoon Harm Franssen hadden gehad? Ik zette een opzette in de steigers. En na een dagje onderzoek bleek uit een huwelijkscontract van 1790 dat het eigenlijk wel moet kloppen...

Een tweede familienaam in deze dorpsgeschiedenis is die van de stammoeder, in wat nu de derde generatie is geworden: Grietje Jans Knarf. Zij kwam gewoon uit Loppersum, maar daar vond ik die naam verder niet. Ook haar doop bleef duister: decennialang werd er in Loppersum klaarblijkelijk geen enkele Grietje geboren met een Jan als vader.

Op zoek naar varianten van de naam Trijsbagh in breder verband zag ik in de achttiende eeuw nog enkele personen (een vrouw in Grave, een soldaat uit Keulen) maar daar kwam ik qua herkomst niet verder mee. Triesbach is bovendien

de naam van een beek – en een streek? – in de Belgische provincie Luik. In Amsterdam komt (als je met jokers zoekt) de achternaam al vroeg voor in een soldatenmilieu. In geen enkel geval zag ik een link met Frans in Groningen.

Als we daarom de bovengenoemde Frans Trijsbagh als generatie I aanhouden, krijgen we de volgende stamreeks:

I. Frans Trijsbagh, van Groningen, soldaat dienende onder capt. Ewssum, ondertrouwt/trouwt Groningen 18 november/28 december 1676 Jantien Harms, van ‘t Zandt.

Was hij misschien een (klein)zoon van Frans Treijsborgh, gehuwd met Maijchen Harmens, die Utrecht 26 december 1626 een dochter Geertrudt lieten dopen? Maar dat is nog weer een halve eeuw eerder en dan wordt het wel heel speculatief. Bovendien eindigde de naam in de zeventiende eeuw voornamelijk op ‘bach/bag’ en nog niet op ‘berg/borg’.

Uit dit huwelijk, vermoedelijk:

1. Harm Franssen, volgt II.

II. Harm Franssen, schoenmaker (vermeldingen 1715-1719), trouwt kort voor 1710 Lammegien Dieters, dochter van Dietert Frericks, wedman en herbergier te Oosterwijtwerd; zij hertrouwt, ondertrouwt Loppersum 13 februari 1722 Cornelijs Jans, schoenmaker (1728, 1731).

2. De Nieuwstraat in Loppersum, met zicht op de toren, begin negentiende eeuw. Collectie Groninger Archieven, Bron: 1986_12571.jpg

Een inschrijving van Harm Franssens' huwelijk trof ik niet aan.² Vanaf januari 1710 tot november 1719 werden er in een strak doorlopende reeks zeven kinderen geboren in het dorp Loppersum, op één na zonder vermelding van de naam van de moeder. Die ene doop (uit 1716) geeft als haar naam Lammegien Dieters, en een drie jaar eerder gedoopte zoon heette dan ook Dietert. Behalve deze laatste liet het echtpaar ook een zoon Mense dopen. Dat maakt duidelijk dat Lammegien een lid van de familie Scherphuis of Scharphuis is, waarin beide voornamen vaak verschijnen. In het uitgebreide nageslacht van de broers van Lammegien komt de naam Albertje steeds terug, en in wat mindere mate ook de voornaam Stijntje. Haar vader was de herbergier Dietert Frericks te Oosterwijtwerd; voor haar moeder gok ik op de naam Albertien [Menses], maar die is in de originele bronnen nog niet aangetroffen.

Helaas, van de zeven kinderen van Harm en Lammigje was niet één Jannes genaamd... Maar generatie III – Jannes Harms – was ook schoenmaker in Loppersum, en hij noemde zijn oudste dochter Lammigien. De jongste zoon uit zijn huwelijk was een Cornelis: misschien vernoemd naar Jannes' stiefvader Cornelis Jans?

Het bewijs dat Jannes Harms (de volgende generatie in deze stamreeks dus) een kind van Harm Franssen en Lammegien

Dieters was, blijkt te liggen in de levensloop van zijn broer Dietert. Deze trouwde in 1738 met Geertruid Everts en zij kregen in 21 jaar tijd niet minder dan zestien kinderen. De meesten zijn jong overleden; de naam Aafke (naar de grootmoeder van moederszijde) zien we zes keer en de naam Evert (naar de grootvader van moederszijde) ook zes keer langskomen. Daarnaast tweemaal een Harmen Dieters, een Frans (!) en een Jannes (!). De laatste van de reeks Aafke's (geboren in 1757) overleefde. Toen zij in 1790 trouwde en een huwelijkscontract liet opmaken, was haar vader nog aanwezig, maar daarnaast niet één broer of zuster. Wel Albertje Kornelis halve moei [d.i. tante], Gerhard Koiter halve neef, Garmt Franssen neef, Harm Jannes en Geertjen Jans neef en aangehuwde nicht, Kornelis Jannes neef.

Deze Garmt Franssen was de zoon van Frans Harms, de oudere broer van Dietert en Jannes. Hij was dus inderdaad een neef van de bruid. Voor Harm Jannes (getrouwd met Geertjen Jans) en Kornelis Jannes gold, mutatis mutandis, hetzelfde.

Die Albertje Kornelis was een kind van Lammegien Dieters uit haar tweede huwelijk met Cornelis Jans – ze was dan een 'halve' moei van Aafke Jannes, en haar zoon Gerhard Koijter een halve neef. Albertje trouwde onder de naam Albertien Oldershuis, van Loppersum, Groningen 20 juni 1747 met Geert Koiter,

van Delfzijl. Zij kregen in de stad een aantal kinderen, als eerste een dochter Lammina en verder onder andere een Cornelius en de al genoemde zoon Gerhard Koiter. Zij hertrouwde Oostwold 23 mei 1768, nu als Albertje Cornelis, met Harm Jans. Bij hun huwelijkse voorwaarden bracht de bruid geen familieleden mee: aan bruidszijde verscheen enkel een Harm Geerts als 'voormond' (d.i. administrerend voogd) over haar voorkinderen.³

Uit het tweede huwelijk van Lammegien Dieters met Cornelis Jans (ook schoenmaker te Loppersum) waren nog geboren, opnieuw zonder vermelding van de moedersnaam:

- a. Aeltjen Cornelis, gedoopt Loppersum 6 januari 1723.
- b. Albertjen Cornelis, gedoopt Loppersum 19 januari 1724 [= Albertien Olderhuis, zie hierboven].
- c. Aaltje Kornelis, gedoopt Loppersum 7 april 1728.
- d. Jan Kornelis, gedoopt Loppersum 10 juni 1731.

Uit het huwelijk van Harm Fransen en Lammegijn Dieters:

1. Frans Harms, gedoopt Loppersum 12 januari 1710.
2. Frans Harms, gedoopt Loppersum 11 februari 1711.
3. Frans Harms, gedoopt Loppersum 9 oktober 1712, ondertrouwt Bierum 28 februari 1740, trouwt Bierum, Anje Garms, gedoopt Bierum 7 maart 1717, dochter van Garmt Hindrix en Trijnje Peters.

Uit dit huwelijk:

- a. Garmt Franssen, gedoopt Bierum 7 oktober 1740, genoemd 1790.
- b. Lammegijn Franssens, gedoopt Bierum april 1742.
4. Dietert Harms, gedoopt Loppersum 22 oktober 1713, snikvaarder (vermeldingen vanaf eind 1741), overleden na juni 1790, zoon van Harm Fransen en Lammegien Dieters, ondertrouwt Loppersum 27 aug., trouwt Garsthuizen 28 september 1738 Geertruid [ook: Truitje] Everts, gedoopt Garsthuizen 5 april 1715, dochter van Evert Jans en Aafke Peters.

Een snikvaarder was de eigenaar/schipper op een trek-schuit.

Uit dit huwelijk:

- a. Aafke Dieterts, gedoopt Garsthuizen 14 december 1738. Bijgeschreven: overleden.
- b. Harmen Dieterts, gedoopt Loppersum 14 oktober 1739.
- c. Aafke Dieterts, gedoopt Loppersum 27 november 1740.
- d. Harmen Dieterts, gedoopt Loppersum 9 december 1741.
- e. Aafke Dieterts, gedoopt Loppersum 3 maart 1743.
- f. Evert Dieterts, gedoopt Loppersum 18 maart 1744.
- g. Evert Dieterts, gedoopt Loppersum 15 augustus 1745.
- h. Evert Dieterts, gedoopt Loppersum 25 september 1746.
- i. Frans Dieterts, gedoopt Loppersum 22 oktober 1747.
- j. Jannes Dieterts, gedoopt Loppersum 29 december 1748.

- k. Aafke Dieterts, gedoopt Loppersum 6 juni 1750.
- l. Evert Dieterts, gedoopt Loppersum 31 oktober 1751.
- m. Aafke Dieterts, gedoopt Loppersum 28 januari 1753.
- n. Evert Dieterts, gedoopt Loppersum 28 april 1754.
- o. Aafke Dieterts, gedoopt Loppersum 17 juli 1757, begr. Loppersum (in de Laagestraat, oud 51 jaar) 23 augustus 1808, ondertrouwt Loppersum 19 juni 1790 Klaas Hindriks Smit, van Loppersum.
Huwelijkse voorwaarden werden gesloten Loppersum 16 juni 1790.⁴ Aan bruidegomszijde Harm Hindriks Smit broer, Aaltjen Hindriks Smit en Jan Lammerts Abbering zuster en zwager, Eelje Hindriks Smit zuster, Anna Maria Hindriks Smit en Jan Aaldriks zuster en zwager, Freerk Lammerts en Trijntje Roelfs neef en aang. nicht. Aan bruidszijde Dietert Harms vader, Albertje Kornelis halve moei, Gerhard Koiter halve neef, Garmt Franssen neef, Harm Jannes en Geertjen Jans neef en aang. nicht, Kornelis Jannes neef.
p. Evert Dieterts, gedoopt Loppersum 25 maart 1759.
5. Mense Harms, gedoopt Loppersum 10 februari 1715.
6. Jeremias Harms, gedoopt Loppersum 18 oktober 1716.
7. Albertijn Harms, gedoopt Loppersum 1 november 1719.
8. Jannes Harms, doop niet gevonden, volgt III.

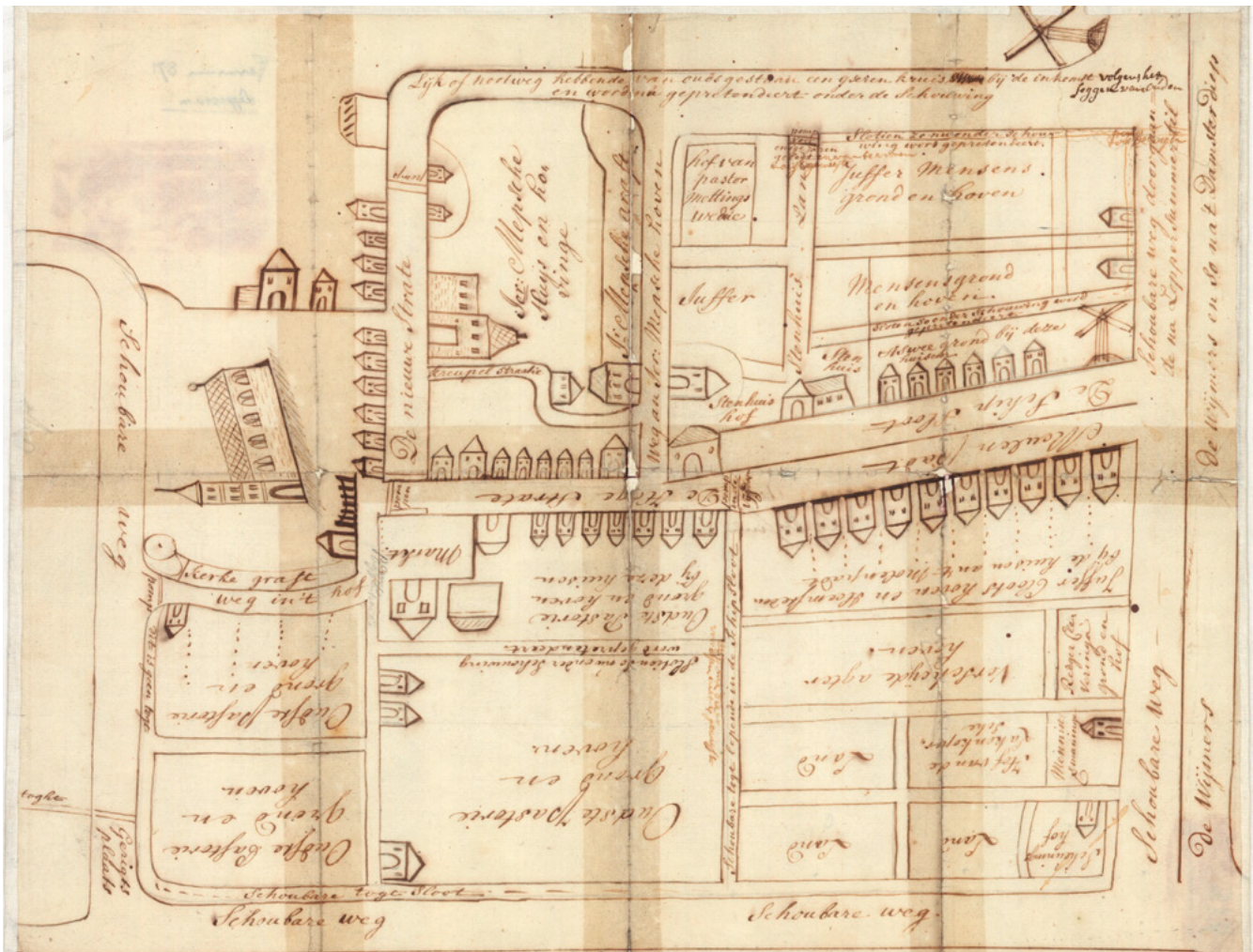
III. Jannes Harmens, van Loppersum, schoenmaker, trouwt Loppersum 23 maart 1743 Grietje Jans Knarf, van Loppersum.

Jannes kan zijn gedoopt in de periode 1717/18, of anders 1720/21. Desnoods zelfs vóór 1710, omdat de huwelijksdatum van de ouders onbekend is, maar er is geen logische reden te vinden waarom hij dan niet naar één van de grootvaders genoemd zou zijn. Hij was in elk geval een zoon van generatie II. Uit de vernoeming, de locatie, de datering en het overeenstemmende beroep blijkt, dat dit hoogstwaarschijnlijk de stamouders Triesenberg zijn. Ik vond in Loppersum vier dopen, maar helaas opnieuw niet die van degene die de stamreeks voortzette, de zoon Harm.

Uit dit huwelijk:

1. Lammigien Jannes, gedoopt Loppersum 2 februari 1744.
2. Jan Jannes, gedoopt Loppersum 21 februari 1745.
3. Harm Jannes, geboren [Loppersum] 1747/1748, volgt IV,
4. Cornelis Jannes, gedoopt Loppersum 26 juli 1750, jong overleden
5. Cornelis Jannes, gedoopt Loppersum 29 april 1753, overleden na juni 1790.

IV. Harm Jannes [Triesenberg], geboren Loppersum vermoedelijk 1747/1748, schoenmaker, begr. Loppersum 4 april 1805, ondertrouwt Loppersum 13 november 1772 Geertje Jans [Kuiters], geboren [Appingedam] 1750/1751 (doop niet gevonden), overleden Loppersum (oud 84 jaar, onder vermelding van haar ouders en als weduwe van Harm Jans Trijsebag) 17 december 1836, dochter van Jan Kuiters en Trijntje Jochums Wijnstroom [= Jan Jans en Trijntje Jochums].

3. Plattegrond van het dorp Loppersum, met vermelding van de schouwbare objecten, 1733-1734. Afkomstig uit het Huisarchief Farmsum, inv.nr. 871. Collectie Groninger Archieven, 817,1331.

De schoonvader Jan Jans, van Appingedam, trouwde Appingedam 16 april 1747 met Trijntje Jochums, van Termunten. Zij lieten te Appingedam dopen Engeltien (1748), Jochum (1753) en Lysbeth (1757); Geertje zal circa 1751 zijn geboren, maar haar doop heb ik niet teruggevonden. De familienamen Kuiter [ook voorkomend als Koiter] en Wijnstroom zijn ontleend aan de overlijdensakte van Geertje.

Uit dit huwelijk:

1. Jannes Harms [Trijsenberg, Triesseberg], gedoopt Loppersum 27 januari 1773, dagloner (1817), overleden 't Zandt (oud 42 jaar) 1 januari 1817, trouwt Loppersum 10 mei 1801 Jacobjen [Jaaptjen] Sierts [Hoeksema], gedoopt 't Zandt 16 november 1777, inlandsch kramersche (1825), overleden Westeremden (gem. Stedum, oud 48 jaar) 19 juni 1825, dochter van Siert Claessen en Geertje Heertjes. Huwelijksvoorwaarden werden gesloten op 5 juni 1801 te 't Zandt.⁵⁵ Getuigen bruidegomszijde: Jan Aaldriks als gelastigde van Harm Jannes vader, Geertjen Jans moeder, Jan Harms volle broer, Trijntje Harms volle zuster, Jochum Jans volle oom, Cornellis Jans volle oom, collector Klaas Hindriks Smit aangehuwde halve neef. Getuigen bruids-

zijde: Sijrt Klaassen en Diewerke Bartels vader en stede-moeder, Tjaart Heertjes volle oom en voormond over de bruid, Jacob Claassen volle oom en sibbevoogd, Pieter Claassen en Grietje Michiels volle oom en aangehuwde moei, Trijntje Heertjes volle moei.

2. Grietje Harms, gedoopt Loppersum 1 februari 1775, jong overleden
3. Jan Harms [Trijsenbag], gedoopt Loppersum 12 maart 1777, arbeider, overleden Loppersum (oud 34 jaar) 26 juni 1812, trouwt Loppersum 4 september 1803 Anje Fokkes, geboren/gedoopt Stedum 28 april/2 mei 1779, overleden Loppersum (oud 73 jaar) 19 juli 1850, dochter van Focke Lammerets en Jaaptien Jacobs; zij hertrouwt Loppersum 9 juni 1814 Derk Tjaarts [Doornbos], geboren Uithuizen, zoon van Tjaart Freerks en Grietje Pieters. De overlijdensakte van Jan Harms Trijsenbag is gedateerd 23 juni 1812 en zijn sterfdatum 26 juni 1812... Ergens is dus een foutje gemaakt. Er waren kinderen uit dit huwelijk, waaronder een postuum dochtertje (op 10 juli 1812 geboren en op 3 augustus 1813 overleden) met name Jantje Jans Trijsenbach.
3. Trientje Harms Triesbergen, geboren [Loppersum] 1779,

overleden Loppersum (oud 52 jaar) 2 oktober 1831, trouwt Loppersum 23 november 1811 Kornelis Geerts [Bos], gedoopt Wittewierum [als: Knellis] 28 maart 1790, boerenknecht, overleden voor 1831 (niet gevonden), zoon van Geert Knellis en Janna Heukes.

Bij dit huwelijk werd een kind gewettigd. Deze Janna Kornelis geboren Loppersum 30 oktober 1811 – ze werd aangegeven door de grootmoeder Geertjen Jans, oud 61 jaar – en werd pas een week na het huwelijk van de ouders gedoopt, namelijk op 1 december 1811, ook te Loppersum.

Twee Lopsters (de glazenmaker Harm Tonnis Glas, 41 jaar oud, en de zilversmid Johannes Folkers, 25 jaar) verklaarden bij het huwelijk van 1811 dat Trientje Harms in het jaar 1779 was geboren; kennelijk was haar doop niet aangetekend. Overigens was de getuige Harm Tonnis in 1779 nog geen tien jaar oud, en was Johannes Folkerts toen nog niet eens geboren...

4. Anje Harms, gedoopt Loppersum 17 februari 1782, verder niet aangetroffen.
5. Lammechien Harms, gedoopt Loppersum 15 mei 1785, volgt V.
6. Grietje Harms Triesenberg, gedoopt Loppersum 22 mei 1791, dagloonster, overleden Loppersum 19 januari 1854.

V. Lammechyn Harms Tryseberg (Triesenberg), gedoopt Loppersum 15 mei 1785, dienstmeid te Loppersum (1813), weversmeid (1819), overleden Loppersum (huis no. 124, oud ruim 70 jaar) 1 januari 1854, trouwt Loppersum 8 mei 1819 Hermann Henrich Töberg [Tober, Toburg], geboren/gedoopt Brunstrupp (Cappel, Blomberg, vorstendom Lippe, Duitsland) 26 september/12 oktober 1777, dagloner, overleden Loppersum (oud 53 jaar) 21 januari 1829, zoon van Johann Caspar Toeberg en Catrine Ilsebein Toeberg [= Schilling?].

Uit een onbekende relatie:

1. Harm Jans Triesenberg, volgt VI.

VI. Harm Jans Triesenberg (geboren als Tryseberg), geboren Loppersum (huis no. 17, aan de Nieuwe Straat) 9 februari 1813, kleermaker te Westeremden, koopman (1870), winkelier (1871), overleden Westeremden 9 februari 1884, trouwt Zuidbroek 8 januari 1835 Hillechien Derks Meijer, geboren Noordbroek 3 mei 1812, overleden Westeremden (oud 64 jaar) 18 oktober 1876, dochter van Derk Jans Meijer en Fransina Filipus Kok.

Uit dit huwelijk:

1. Derk Triesenberg, geboren Muntendam 12 mei 1835, koopman, overleden Ten Post (gem. Ten Boer, oud 74 jaar) 29

september 1909, trouwt Stedum 18 mei 1861 Anje Diephuis, geboren Loppersum, 21 november 1839, naaister, dochter van Remt Sebes Diephuis en Rijlfke Klasens Kuipers.

2. Lammechien Triesenberg, geboren Westeremden 27 april 1837, overleden Westeremden (oud 39 jaar) 31 oktober 1876, trouwt Stedum 13 mei 1871 Klaas Slagter [ook: Slachter], geboren Wirdum (gem. Loppersum) 4 maart 1842, wever, zoon van Elle Klaassens Slagter en Martha Jans van der Woude.
3. Jan Triesenberg, geboren Westeremden 3 juni 1839, boerenknecht, trouwt Stedum 10 maart 1865 Jantje Dijkema, geboren Stedum 23 april 1837, dochter van Sikke Freerks Dijkema en Elje Pieters Dijkema.
4. Gerhard Triesenberg, geboren Westeremden 24 juli 1841, koopman te Westeremden (1870, 1901), overleden na 1901, trouwt (1) Stedum 4 juni 1867 Grietje van Groningen Astuling, geboren Warffum 28 december 1833, dienstmeid te Middelstum (1867), overleden (als Grietje Astuling) Westeremden 1 maart 1897, dochter van Reijer Jans van Groningen Astuling⁶ en Fenna Luitjes van Dijk, trouwt (2) Uithuizermeeden 22 november 1901 Trijntje Hamming, geboren Uithuizermeeden 18 oktober 1856, dochter van Pieter Jacobs Hamming en Jantje Jebbes Aldertshof, eerder gehuwd met Derk Venhuizen. Verscheidene van zijn kinderen (uit het eerste huwelijk) emigreerden naar Noord-Amerika.
5. Frans Triesenberg, geboren Westeremden 1 oktober 1843, trouwt Stedum 2 januari 1869 Ellegien Swaagman, geboren Sint Annen (gem. Ten Boer), 17 december 1840, dochter van Tonnis Willem Swaagman en Elizabeth Luurs Nienhuis.
6. Hindrik Triesenberg, geboren Westeremden 28 oktober 1845, boerknecht, trouwt Stedum 6 augustus 1870 Jantje van der Kolk, geboren Startenhuizen (gem. Kantens) 10 oktober 1852, dochter van Jan Remmerts van der Kolk en Anje Jans Dekker.
7. Harm Triesenberg, geboren Westeremden 4 augustus 1848, overleden Westeremden (oud 10 maanden) 29 mei 1849.
8. Harm Triesenberg, geboren Westeremden 31 augustus 1850, dagloner, overleden Middelstum (oud 58 jaar) 27 maart 1909, trouwt Middelstum 2 juni 1894 Jantje Nienhuis, geboren Garsthuizen (gem. Stedum) 2 oktober 1863, dochter van Aafke Bartelds Nienhuis.
9. Christiaan Triesenberg, geboren Westeremden 10 oktober 1852, overleden Westeremden (oud 11 maanden, 27 dagen) 6 oktober 1853.

Noten

- 1 Met dank aan de heer G. Schansker te Luzern en aan de heer Fred Wiersema te Portland (Maine, USA) voor hun suggesties en informatie.
- 2 Een Harm Franssen, van Groningen, ondertrouwt/trouwt Groningen 8 december/30 december 1708 (voor de bruid Jacob Jacobs als oom) Heltijn Jansen. Het huwelijk werd gesloten door de vermaner Alle Dercks en dit echtpaar was doopsgezind. Hun levensgeschiedenis is voldoende gedocumenteerd om te kunnen constateren dat deze Harm Franssen een ander was dan de schoenmaker uit Loppersum.

- 3 GrA, RA Oldambt [731], inv.nr. 7210, V hh 2, fol. 186vo, Oostwold, 23 mei 1768.
- 4 GrA, RA Fivelingo [733], inv.nr. 645, XXIII b 6, blz. 35, Loppersum, 16 juni 1790.
- 5 GrA, RA Fivelingo [733], inv.nr. 551, XXIV d 5, fol. 63vo, 't Zandt, 5 juni 1801.
- 6 P.J. Ritsema, Van Groningen à Stuling. In: Gens Nostra 18 (1963), blz. 321-329.